

Tema II.4 :

DOCUMENT DE DISCUȚIE:

INDICI PENTRU PERIOADELE ZILNICE DE VÂRF ȘI DE GOL

Proiect pentru noua Platformă de Tranzacționare

Faza II A

NORD POOL
NORD POOL CONSULTING AS
building a secure market

www.kemaconsulting.com

KEMA Consulting

1 Informații despre document

Nume, Companie	Comentarii	Data
Jan H. Andersen, NPC	Prima versiune pentru comentarii	24 septembrie 2007

Cuprins

1	INFORMAȚII DESPRE DOCUMENT.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
2	INTRODUCERE	3
3	INDICI SPOT PENTRU ENERGIA ELECTRICĂ ÎN EUROPA	3
4	RECOMANDĂRI PENTRU PIAȚA DIN ROMÂNIA	4

2 Introducere

În primăvara anului 2007 s-a solicitat NPC să ofere explicații cu privire la publicarea indicilor spot pentru perioade zilnice în bandă, de vârf și de gol.

În aceeași perioadă Nord Pool a implementat indici spot care cuprindeau perioadele de vârf și de bază și introduceau derivate pe acești indicatori. Ca urmare se cuvine să actualizăm recomandările noastre și să includem mai multe informații privind indicii de pe piața europeană.

Pe toate piețele contractelor bilaterale practica este de a calcula indicii prețului pentru informarea pieței, cu obiectivul de a analiza viitoarele evoluții ale prețului și/sau de a aplica indicii ca preț de referință pentru instrumentele de hedging (protecție împotriva riscurilor) cum sunt instrumentele derivate.

Cerințele UE privind accesul la capacități și interconectări pe bază non-discriminatorie vor duce la creșterea comerțului internațional cu electricitate. Se estimează că acest comerț va fi în mare măsură bazat pe contracte standardizate, atât fizice cât și financiare.

Definirea contractelor standardizate pentru perioade în bandă, de vârf și de gol și a indicilor de preț corespunzători vor avea o importanță mărită pe piața europeană.

Pe piețele contractelor bilaterale, indicii prețurilor pot reprezenta o modalitate de a stabili prețurile contractelor în care se angajează părțile bilaterale. Prețurile contractelor bilaterale nu reprezintă informații publice. Indicii bazați pe contractele bilaterale vor fi astfel calculați de către operatorii de piață și brokeri bazat pe o înțelegere cu părțile bilaterale implicate în contracte.

Instrumentele derivate bazate pe asemenea indici oferă protecție împotriva volatilității pieței contractelor bilaterale. Totuși, achiziția reală este bazată pe negociere pe piața contractelor bilaterale și astfel protecția împotriva riscului (hedge-ul) implică un risc de bază egal cu diferența dintre indice și prețul negociat efectiv.

Pe piața de energie nordică prețul liber de clearing al pieței (MCP market clearing price) este aplicat ca un indice pentru derivate. Achiziția de energie este bazată pe prețuri regionale care pentru majoritatea țărilor sunt egale cu prețurile regionale naționale. În cazul congestiilor riscul de bază reprezintă diferența dintre MCP-ul Nordic și aceste prețuri regionale naționale. Dacă nu există congestii riscul este nul.

Instrumentele derivate pot face referire directă la prețuri regionale naționale și astfel elimină riscul de bază în toate cazurile. De observat că definirea unor astfel de derivate bazate pe prețuri naționale regionale vor diviza lichiditatea și astfel pe multe piețe nu sunt utilizate.

Această lucrare include doar indici de preț spot (PZU) și nu indici bazați pe contracte de pe piața contractelor bilaterale.

3 Indici spot de electricitate în Europa

Cu privire la indicii de preț, cele mai importante piețe de urmărit sunt: EEX în Germania, Powernext în Franța și Nord Pool în piețele nordice. Pe toate aceste piețe indicii pentru bandă și vârf sunt aplicați ca preț de referință pentru instrumentele derivate.

Perioada de referință este aceeași pentru toate cele 3 piețe:

în bandă,	intervalul 01 - 24
de vârf,	interval 09 - 20
gol 1,	interval 01 - 08
gol 2,	interval 21 - 24

Nu există instrumente derivate bazate pe indicii perioadei de gol.

În stadiile timpurii ale dezvoltării pieței de energie norvegiene au fost definite atât contracte cu livrare în vârf cât și în gol. Aceste contracte erau contracte cu livrare fizică. S-a observat după puțin timp că

interesul privind contractele în perioade de gol era scăzut. Astfel ele au fost anulate. Mai târziu, participanții la piață au propus concentrarea lichidității doar pe contracte cu livrare în bandă. Ca urmare au fost anulate și contractele cu livrare în vârf.

Principalul argument pentru reintroducerea acestor contracte pe piața nordică este acela de a fi în concordanță cu celelalte piețe din Europa.

Toata bursele de energie menționate anterior sunt localizate pe același fus orar, ora europeană centrală (Central European Time - CET). De observat că în cadrul pieței nordice Finlanda este localizată la o oră est de CET. Totuși nu există instrumente derivate la Nord Pool pe ora locală din Finlanda.

Pe piața nordică indicii de referință pentru toate instrumentele derivate sunt bazați pe indicii prețului de clearing al pieței (MCP) de pe piața zilei următoare. Nu există instrumente derivate pe prețurile locale naționale. Astfel există un risc de bază în cazul congestiei legat de hedging-ul de pe piață. Pentru a elimina riscul de bază a fost introdus un produs numit Contract pentru Diferențe. Volumul tranzacțiilor cu acest produs este scăzut.

Pe piața germană congestia nu are nici un impact asupra prețului de clearing al pieței. Astfel nu există risc de bază legat de tranzacționare instrumentelor derivate germane.

4 Recomandări pentru piața din România

Pe piața din România OPCOM reprezintă compania principală și este operatorul atât al PZU cât și al pieței centralizate de contracte bilaterale. În concordanță cu celelalte burse europene de energie, OPCOM ar trebui să definească indici spot și să introducă instrumente derivate bazate pe acești indici.

De notat faptul că un indice spot este doar o medie a prețurilor de pe PZU cunoscute public pe o perioadă definită a zilei. Orice participant la piața poate defini astfel de indici și să tranzacționeze instrumente derivate bazate pe indicii de pe piața contractelor bilaterale.

OPCOM ar trebui să definească indici în funcție de următoarele principii:

- În concordanță cu celelalte burse europene OPCOM ar trebui să definească indicii cu obiectivul de a facilita comerțul național și internațional.
- Produsele financiare derivate bazate pe indici ar trebui emise de către OPCOM atunci când piața este pregătită să le folosească.
- Definirea indicilor ar trebuie realizată printr-o comunicare îndeaproape cu participanții la piață. O problemă importantă ar fi fusul orar la care perioada se referă, CET sau ora locală. Se estimează că implementarea unei zone orare comune în Europa va stimula comerțul internațional. Atât timp cât este o problemă de instrumente derivate și nu contracte cu livrare fizică, perioadele nu trebuie să fie complet în concordanță cu curbele de sarcină zilnice locale. De aceea OPCOM ar trebui să ia în considerație utilizarea orei europene centrale.
- Indicii nu trebuie schimbăți frecvent. Atunci când un indice este definit de către OPCOM tranzacțiile bazate pe indicii respectiv pot începe la scurt timp după. Nu ar trebui realizate schimbări ale perioadelor indicilor fără informarea prealabilă a pieței cu destul timp înainte de implementarea acestora. Participanții la piață au nevoie de timp pentru a permite derularea contractelor până la data expirării sau să închidă pozițiile deschise. Aceste principii sunt cu atenție urmate pe alte piețe.